

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף לאישור ספרים וחומרי למידה

מעריכים יקרים,

תודה על נכונותכם לקחת חלק ושותפות בתהליך אישור חומרי למידה.

קובץ זה ישמש אתכם בתהליך הערכת האיכות הפדגוגית והמדעית של מגוון חומרי למידה:

ספר לימוד מודפס, ספר לימוד דיגיטלי בתקן רמה בסיסית ומדריך למורה.

בהערכה של חומר הלמידה הנכם מתבקשים:

- א. **קריאה** של המחון (עמודים 2-15) להיכרות ולהבנה מעמיקה של המדדים להערכה ולאישור חומר למידה איכותי.
- ב. קריאה של חומר הלמידה ובמידת הצורך מילוי טבלה ובה דרישות לתיקונים (דוגמה לטבלה בעמוד 16).
- ג. לאחר היכרות עם חומר הלמידה, התייחסות **מפורשת ומפורטת** למדדים הנראים לכם חשובים ממחון ההערכה ואם ניתן, בתוספת דוגמאות מחומר הלמידה. (עמודים 2-15)
- ד. **המלצה** על המשך תהליך אישור חומר הלמידה. (עמוד 16)
- ה. **חתימה** – (עמוד 16)

תהליך העסקת המעריכים ותפקידם ראו בנספח א בתוך: [חוזרי מנכ"ל](#) - הנוהל והתהליכים לקבלת אישור לספרים ולחומרי לימוד

שם חומר הלמידה:
תחום דעת:
קישור לתכנית הלימודים:
ממונה חומרי למידה :

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף לאישור ספרים וחומרי למידה

מחווין להערכת ספר מודפס או ספר דיגיטלי בתקן רמה בסיסית

הלימה לתכנית הלימודים

פירוט, נימוק ודוגמאות	במידה רבה	במידה בינונית	במידה מועטה	בכלל לא	
					1. באיזו מידה חומר הלמידה בהלימה מלאה לתכנית הלימודים? (התפיסה הרעיונית, מטרות ההוראה, דרכי ההוראה, ארגון הלמידה בבית הספר ודרכי ההערכה)
					2. באיזו מידה חומר הלמידה בהלימה מלאה למפרט התכנים שבתכנית הלימודים?
					3. באיזו מידה חומר הלמידה מותאם למספר שעות ההוראה המומלצות בתכנית הלימודים?
					4. באיזו מידה חומר הלמידה מותאם למספר העמודים

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית

אגף לאישור ספרים וחומרי למידה

					המומלץ?
					5. באיזו מידה חומר הלמידה מותאם למגוון תלמידים?

התאמה ללמידה משמעותית ועמ"ר (ערך משמעות ורלוונטיות)

פירוט, נימוק ודוגמאות	במידה רבה	במידה בינונית	במידה מועטה	בכלל לא	
					1. באיזו מידה חומר הלמידה מזמן חינוך לאתיקה וערכים על פי תכנית הלימודים?
					2. באיזו מידה ההקשרים בהם מוצג התוכן המדעי מתאימים לתחום הדעת ולתלמידים? (כגון: קשורים לחיי היום יום, נובעים מסביבתם הקרובה של התלמידים, נובעים מהקשרים למדינת ישראל, נובעים מהקשרים עולמיים).
					3. ההמלצה היא שחומר הלמידה יזמן הקנייה ותרגול של חשיבה ודיון ערכי, בהתאם לתחום הדעת, בהיקף של 5-

משרד החינוך

אישור מס':
אושר בתאריך:

משרד החינוך המזכירות הפדגוגית

אגף לאישור ספרים וחומרי למידה

					15 אחוזים. האם יחסים אלו מתאימים לחומר הלמידה או שמתאימה המלצה אחרת?
					4. באיזו מידה חומר הלמידה מזמן מעורבות חברתית, פיתוח יוזמה אישית ואחריות אישית של התלמידים?
					5. באיזו מידה חומר הלמידה מזמן דיונים בשאלות של: פשר, משמעות וערך באמצעים מגוונים? (כגון: הצגת דילמות, חשיפה לקונפליקטים, פיתוח שיפוט מוסרי, נקיטת עמדה מנומקת, העלאת מגוון נקודות מבט). האם מיומנויות וכלים אלו מתאימים לחומר הלמידה או שמתאימה המלצה אחרת?
					6. באיזו מידה חומר הלמידה מזמן סובלנות בכלים מגוונים (כגון: שיח, משחק תפקידים ודיבייט). האם מיומנויות וכלים אלו מתאימים לחומר הלמידה או שמתאימה המלצה אחרת?

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף לאישור ספרים וחומרי למידה

					המלצה אחרת?

התאמה מדעית

פירוט, נימוק ודוגמאות	במידה רבה	במידה בינונית	במידה מועטה	בכלל לא	
					7. באיזו מידה המידע בעל תוקף מדעי ועדכני?
					8. באיזו מידה ישנה הגינות, ניטראליות והבאת עמדות שונות?
					9. באיזו מידה ישנה הפניה לביבליוגרפיה וציון מקורות בהתאם לשכבת הגיל?
					10. באיזו מידה מקורות המידע מהימנים?
					11. באיזו מידה מקורות המידע מובאים בלשונם (במקרה של ציטוט)?

היבטים פדגוגיים - דידקטיים

משרד החינוך
 המזכירות הפדגוגית

אגף לאישור ספרים וחומרי למידה

פירוט, נימוק ודוגמאות	במידה רבה	במידה בינונית	במידה מועטה	בכלל לא	
					1. באיזו מידה סדר הופעת הנושאים הגיוני ונוח להוראה-למידה?
					2. באיזו מידה קיימת אחידות בין הנושאים והפרקים השונים המופיעים בחומר הלמידה, בעומק הידע, היקף ומידת העיבוד של התכנים?
					3. באיזו מידה ישנה התייחסות לידע מוקדם של התלמיד לנלמד בשנים קודמות או ביחידות לימוד קודמות?
					4. מגוון רכיבים בחומר הלמידה כגון: טקסט, משימות, איורים ותמונות
					• באיזו מידה מגוון הרכיבים קיימים לאורך כל התכנים?
					• באיזו מידה הרכיבים מגוונים ומעניינים בהתאמה לשכבת הגיל?

משרד החינוך

אישור מס':
אושר בתאריך:

משרד החינוך המזכירות הפדגוגית

אגף לאישור ספרים וחומרי למידה

					• באיזו מידה הרכיבים מותאמים לתוכן?
					5. באיזו מידה חומר הלמידה מזמן דרכי הוראה-למידה מגוונות? (כגון: הצגת מידע באמצעים מגוונים, עבודה קבוצתית, רפלקציה)?
					6. באיזו מידה חומר הלמידה כולל הקנייה ו/או תרגול של אסטרטגיות חשיבה כגון: שאלת שאלות, טיעון, הערכת אמינות מקור מידע, השוואה, ייצוג מידע בתרשימים, חקר?
					7. ההמלצה היא שהיקף תרגול אסטרטגיות החשיבה יהיו כשליש נמוכות, שליש בינוניות ושליש גבוהות האם יחסים אלו מתאימים לחומר הלמידה או שמתאימה המלצה אחרת?
					8. באיזו מידה חומר הלמידה מטפח הבנה של רעיונות מדעיים מרכזיים באופן

משרד החינוך

אישור מס':
אושר בתאריך:

משרד החינוך המזכירות הפדגוגית

אגף לאישור ספרים וחומרי למידה

					מפורש? האם קיימת הקנייה מפורשת, תרגול, הצגה מובנית ומאורגנת של מושגים ועקרונות?
					9. באיזו מידה חומר הלמידה מתייחס לתפיסות שגויות ומציע דרכי הוראה- למידה להתמודדות עם תפיסות אלו?
					10. באיזו מידה פעילויות מתוקשבות המשולבות בחומר הלמידה משרתות את מטרות הפדגוגיות של תכנית הלימודים?
					11. באיזו מידה פעילויות מתוקשבות המשולבות בחומר הלמידה בעלות ערך מוסף על פני המצוי בספר?
					12. באיזו מידה חומר הלמידה והמטלות שבו מתאימים לסגנונות למידה מגוונים?
					13. באיזו מידה חומר הלמידה מזמן למידה פעילה כגון: סיורים והתנסויות במעבדה?

משרד החינוך

אישור מס':
אושר בתאריך:

משרד החינוך המזכירות הפדגוגית

אגף לאישור ספרים וחומרי למידה

					14. באיזו מידה קיימת בחומר הלמידה התייחסות לרעיונות של הבנת מהות תחום הדעת, הידע והמתודולוגיה שבה הוא נוצר ?

היבטים לשוניים

פירוט, נימוק ודוגמאות	במידה רבה	במידה בינונית	במידה מועטה	בכלל לא	
					1. באיזו מידה נעשה שימוש בשפה נקייה, תקנית מאתגרת?
					2. באיזו מידה קיימת בחומר הלמידה התייחסות למושגים ומונחים ספציפיים לתחום הדעת והסבר שלהם בהקשר המדעי?
					3. באיזו מידה דרישות הבנת הנקרא מותאמות לשכבת הגיל, הן בהיבט תכני והן בנפח הטקסטים בספר הלימוד?

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית

אגף לאישור ספרים וחומרי למידה

					4. באיזו מידה חומר הלמידה מפתח אוריינות לשונית?

היבטים גרפיים

פירוט, נימוק ודוגמאות	במידה רבה	במידה בינונית	במידה מועטה	בכלל לא	
					1. באיזו מידה העיצוב הגראפי מתאים לתוכן חומר הלמידה? (כמות ואיכות)
					2. באיזו מידה העיצוב הגראפי מתאים לאוכלוסיית היעד בהתחשב בגודל האותיות, בפרישתן על דפי הספר, בניצול מרבי של הספר בכללותו?
					3. באיזו מידה קיים איזון בין מלל לעזרים גראפיים (איורים, תצלומים, מפות, סרטונים, גרפים וכיו"ב)?
					4. באיזו מידה העיצוב הגראפי מקל על

אישור מס': _____
אושר בתאריך: _____

משרד החינוך המזכירות הפדגוגית

אגף לאישור ספרים וחומרי למידה

					ההתמצאות בחומר הלמידה?
					5. באיזו מידה נעשה שימוש מושכל בעזרים גראפיים? האם הם חלק בלתי נפרד מהתוכן ותורמים להבנת הנושא?
					6. באיזו מידה האירורים, התמונות והתצלומים מציגים את בני האדם המתוארים בהם באופן צנוע (בנות ובנים לבושים באופן סביר ולא בבגדים חושפניים).
					7. באיזו מידה האירורים, התמונות והתצלומים משקפים את מגוון האוכלוסייה במדינת ישראל?

היבטים מגדריים – מגזריים

משרד החינוך

אישור מס':
אושר בתאריך:

משרד החינוך המזכירות הפדגוגית

אגף לאישור ספרים וחומרי למידה

פירוט, נימוק ודוגמאות	במידה רבה	במידה בינונית	במידה מועטה	בכלל לא	
					1. באיזו מידה חומר הלמידה מתאים להוראה- למידה לכלל התלמידים על מגוון מאפייניהם?
					2. באיזו מידה יש ייצוג נאות ומכבד בתיאור, בהערכה ובכמות של:
					• שני המינים?
					• עדות, עליות, תפוצות?
					• עמים, דתות, תרבויות, גזעים?
					• מקצועות?
					3. באיזו מידה תכני חומרי הלמידה עלולים לפגוע במגזר/ מגדר מסוים?

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף לאישור ספרים וחומרי למידה

מחונן להערכת מדריך למורה

לספר מודפס או לספר דיגיטלי בתקן רמה בסיסית

פירוט, נימוק ודוגמאות	במידה רבה	במידה בינונית	במידה מועטה	בכלל לא	
					1. האם מוצג הרציונל ומבנה חומר הלמידה?
					2. באיזו מידה המדריך למורה מקיים דיאלוג עם חומר הלמידה על כל חלקיו ותכניו?
					3. באיזו מידה המדריך למורה ממליץ (ומנמק המלצה זו) על חלוקת שעות הלימוד המוקצות לתחום הדעת בשכבת הגיל לכל הנושאים ותת הנושאים שבחומר הלמידה למספר שיעורים מוגדר, וממליץ (ומנמק המלצה זו) על פעילות לכל נושא/שיעור?
					התאמה ללמידה משמעותית ועמ"ר- ערך משמעות ורלוונטיות 4. באיזו מידה מוצגות מטרות הלמידה המשמעותית ומודגמות

משרד החינוך

אישור מס': _____
אשר בתאריך: _____

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית

אגף לאישור ספרים וחומרי למידה

					דרכים מגוונות לארגון ההוראה והלמידה בדרך להשגת מטרות אלה, בהתאם לתכנית הלימודים, לדגמי הוראה-למידה-הערכה?
					5. באיזו מידה מוצג חומר רקע (דיסציפלינארי ופדגוגי) בתכנים הכלולים בתכנית הלימודים ורשימה ביבליוגרפית להרחבת הידע בנושאים השונים?
					6. באיזו מידה מוצעים מגוון התנסויות ואסטרטגיות הוראה?
					7. באיזו מידה מוצעות דרכי הערכה חלופיות המאפשרות תהליכים רפלקטיביים?
					8. באיזו מידה מוצעות דוגמאות לשילוב של עזרי הוראה שונים לשימוש בתהליך ההוראה: שימוש במצגות, מולטימדיה, אתרים ברשת וכד'?
					9. באיזו מידה מומלצות דרכי הוראה-למידה-הערכה מועדפות

משרד החינוך
 המזכירות הפדגוגית

אגף לאישור ספרים וחומרי למידה

					להוראת התחום/הנושא ומוסברות ההמלצות?
					10. באיזו מידה מוצעות מגוון פעילויות ללמידה חוץ כיתתית, חווייתית והתנסויות של התלמידים (בהתאמה לתחום הדעת) (סיורים, משפטים ציבוריים, שילוב הנלמד באירועים מחיי היומיום וכיו"ב)?
					11. באיזו מידה מוצעים מבחנים להערכת ידע והבנה ברמות חשיבה מגוונות?
					12. באיזו מידה מוצגות תפיסות שגויות/נאיביות ומומלצות דרכי הוראה להתמודדות אתן?
					13. באיזו מידה קיימת התייחסות לקשיים טכניים ולוגיסטיים בתהליך ההוראה- למידה והמלצות כיצד להתמודד אתם?

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף לאישור ספרים וחומרי למידה

רשימת התיקונים הנדרשים

ברשימה זו ציינו מיקום מדויק לכל תיקון ונימוק לבקשה (כאשר מתאים) באמצעות טבלה. (ניתן להוסיף שורות)

נימוק	התיקון הנדרש	מיקום מדויק: קישור או עמוד, פסקה ושורה

המלצה אודות חומר הלמידה

המלצה על אחת משלוש אפשרויות:

- א. לאשר את חומר הלמידה ואת כל הנלווה אליו כפי שהוצע או לבצע תיקונים קלים ללא החזרת החומר למעריך לבדיקה נוספת
- ב. לאשר את חומר הלמידה ואת כל הנלווה אליו לאחר תיקונים ולהחזיר את חומר הלמידה למעריך לבדיקה חוזרת לאחר ביצוע התיקונים
- ג. לא לאשר את חומר הלמידה במתכונתו הנוכחית בצירוף נימוקים לכך.

חתימה

בחתימתכם אשרו כי קראתם את כל הוראות ההערכה המפורסמים [בחוזר נהלים של האגף לאישור ספרים וחומרי למידה](#) וכי קראתם את כל מדדי המחון ובחרתם להתייחס לרלוונטיים בלבד, הוספתם רשימת תיקונים נדרשת וצרפתם המלצה אודות חומר הלמידה.

חלק זה של הטופס לא יעבור למפתחים

חתימת המעריך(ה) _____

תאריך: _____